

TÜRKİYE ORTADOĞU
ÇALIŞMALARI DERGİSİ
Turkish Journal of Middle Eastern Studies

Cilt: 3, Sayı: 2, 2016

Vol: 3, No: 2, 2016

ORMER
Ortadoğu Enstitüsü
معهد الشرق الأوسط
Middle East Institute
پژوهشگاه خاورمیانه

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi *Turkish Journal of Middle Eastern Studies*

ISSN:2147-7523

Yayın dili: Türkçe- İngilizce

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi yılda iki kez yayınlanan hakemli bir dergidir. Gönderilen yazılar yayın kurulunda incelendikten sonra, konunun uzmanı iki hakemin, gerekli görüldüğü takdirde üçüncü bir hakemin değerlendirmesi ve yayın kurulunun nihai onayıyla yayınlanır. Yayın kurulu, araştırma makaleleri dışındaki yazılan (sempozyum, kongre haberleri, kitap tanıtımları vb.) bizzat inceleyip hakeme göndermeden doğrudan kabul ve red kararı verebilir.

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi

Sakarya Üniversitesi Esentepe Kampüsü, Ortadoğu Enstitüsü, 54187, Serdivan, Sakarya

Tel: (+90) (264) 2953602 **Faks:** (+90) (286) 2180533

Erişim: ormer@sakarya.edu.tr

Dergide yayınlanan yazılarda fikirler yalnızca yazar(lar)ına aittir. Dergi sahibini, yayıncıyı ve editörleri bağlamaz.

Baskı, Cilt İMAK OFSET
www.imakofset.com.tr

Grafik - Tasarım PRESTİJ REKLAM
www.prestijreklam.com
Tasarım: Orhan SAKA

Turkish Journal of Middle Eastern Studies
Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi

ISSN:2147-7523

Publishing Language: Turkish- English

Turkish Journal of Middle Eastern Studies is a peer-reviewed journal which is published twice a year. The papers sent to the journal are reviewed by at least two referees (if necessary a third referee will also reviewed the articles) and after their approval, they will be sent to edit before being published. The editorial board may accept or reject submission these include symposium, congress, news, book introductions etc. without evaluation of an expert of the board.

Turkish Journal of Middle Eastern Studies

Sakarya Üniversitesi Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan/SAKARYA

Tel: (+90) (264) 2953602 **Fax:** (+90) (286) 2180533

E-mail: ormer@sakarya.edu.tr

The views expressed in Turkish Journal of Middle Eastern Studies bind exclusively their authors.

Printing Center, Cilt İMAK OFSET
www.imakofset.com.tr

Graphic-Design PRESTİJ GRAFİK
www.prestijreklam.com
Designer: Orhan SAKA

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi *Turkish Journal of Middle Eastern Studies*

Derginin Sahibi Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü adına Kemal İnat,
Owner of the Journal Kemal İnat on behalf of Middle East Institute of Sakarya University

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor
Ali Balcı

Editörler / Editors
Kemal İnat, İsmail Numan Telci

Yardımcı Editör / Assistant Editors
Filiz Cicioğlu, Fatma Zehra Toçoğlu, Cüneyt Doğrusözlü, Haydar Oruç

Kitap Tanıtım Editörü / Book Review Editor
İsmail Ediz

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Doç. Dr. Mehmet Şahin (Gazi Üniversitesi), Doç. Dr. Sadık Ünay (İstanbul Üniversitesi),
Doç. Dr. Ahmet Uysal (Marmara Üniversitesi), Doç. Dr. Ahmet Öztürk (İstanbul
Üniversitesi), Doç. Dr. Ferhat Pirinççi (Uludağ Üniversitesi), Doç. Dr. Şaban Kardaş
(TOBB Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Nebi Miş (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Enes
Bayraklı (Türk-Alman Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yeşil (Sakarya Üniversitesi)

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi Columbia International Affairs Online (CIAO), Worldwide Political
Science Abstracts, ASOS Index, Erih Plus ve Index Islamicus, Index Copernicus tarafından taranmaktadır.

*Turkish Journal of Middle Eastern Studies indexed by Columbia International Affairs Online (CIAO),
Worldwide Political Science Abstracts, ASOS Index, Erih Plus ve Index Islamicus, Index Copernicus.*

Tüm hakları saklıdır. Önceden yazılı izin alınmaksızın hiçbir iletişim, kopyalama sistemi kullanılarak
yeniden basılamaz. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar bu kuralın dışındadır.

*All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval
system or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or
otherwise, without prior written consent of the editors.*

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi

Turkish Journal of Middle Eastern Studies

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Berdal Aral (İstanbul Şehir Üniversitesi), Prof. Dr. Gencer Özcan (Bilgi Üniversitesi), Prof. Dr. Burhanettin Duran (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi), Prof. Dr. Aristotle Kallis (Lancaster Üniversitesi), Prof. Dr. Jurgen Bellers (Siegen Üniversitesi), Prof. Dr. Atilla Arkan (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Birol Akgün (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Prof. Dr. Tayyar Arı (Uludağ Üniversitesi), Prof. Dr. Muhittin Ataman (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Prof. Dr. Arif Bilgin (Sakarya Üniversitesi), Prof. Dr. Tim Jacoby (Manchester Üniversitesi), Doç. Dr. Mesut Özcan (T.C Dışişleri Bakanlığı), Doç. Dr. Tuncay Kardaş (Sakarya Üniversitesi), Doç. Dr. Abdulhamit Kırmızı (İstanbul Şehir Üniversitesi), Doç. Dr. Alev Erkilet (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi), Doç. Dr. Mustafa Kemal Şan (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Erdem Özlük (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mustafa Cüneyt Özşahin (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Hasan Gümüsoğlu (Yalova Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. İsmail Gündoğdu (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mehmet Zeki Ak (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ali Aslan (İstanbul Medeniyet Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Muhammed Mücahid Dünder (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. İbrahim Efe (Kilis 7 Aralık Üniversitesi), Dr. Mehmet Özkan (TiKA)

DERGİNİN HAKEMLERİ / REFEREE BOARD

Prof.Dr. Hacı Bayram Soy (Kırıkkale Üniversitesi), Doç.Dr. Hasan Basri Yalçın (İstanbul Ticaret Üniversitesi), Doç.Dr. Ekrem Karakoç (Binghamton Üniversitesi), Doç.Dr. Mehmet Dalar (Abant İzzet Baysal Üniversitesi), Doç.Dr. Othman Ali (Sakarya Üniversitesi), Doç.Dr. Resul Ay (Hacettepe Üniversitesi), Doç.Dr. Haldun Yalçinkaya (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi), Doç.Dr. Ramazan Erdağ (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Talha Köse (İstanbul Şehir Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Zafer Akbaş (Düzce Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Philip O. Amour (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Mehmet Ali Doğan (İstanbul Teknik Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Sedat Baran (Batman Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Hüsrev Tabak (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Harun Öztürkler (Afyon Kocatepe Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Yıldırım Turan (Sakarya Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Abdulgani Bozkurt (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Mustafa Küçük (Ege Üniversitesi) , Yrd. Doç.Dr. Merve Özdemirkıran (Marmara Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Arif Behiç Özcan (Selçuk Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Ahmet Gökçen Muş Alparslan Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Shaimaa Magued (Kahire Üniversitesi), Yrd. Doç.Dr. Hasan Hüseyin Güneş (Bartın Üniversitesi), Dr. Ahmed A.Al Zandani (Sana'a Üniversitesi), Dr. Kenan Mermer (Sakarya Üniversitesi), Dr.Helin Sarı Ertem (Medeniyet Üniversitesi), Dr. Mustafa Kutlay (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi), Dr. Özge Özkoç (Ankara Üniversitesi), Arş. Gör. Nuri Salık (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Arş. Gör. Tuğçe Ersoy (Marmara Üniversitesi)

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	VI
Ortadoğu’da Çatışma Çözümü: Mezhepsel Yakınlaşma <i>Mahmut Cüneyt Yenigün</i>	13-27
İran Devrimi’nin Türkiye’de Yansımaları: “İrancılık” ve “İrancı” İslamcılık <i>Nail Elhan</i>	28-57
İnsan Hakları Rejimi, Batı ve Yeni-Sömürgecilik: Evrensel İnsan Hakları Ne İşe Yarar? <i>Ali Balcı</i>	58-75
Suriye İç Savaşı’nın Lübnan’a Etkileri (2011-2016) <i>Ayşe Selcan Özdemirci</i>	76-105
Ortadoğu’da Rejim Güvenliğinden İnsan Güvenliğine: Ürdün Örneği <i>Selahattin Ertürk Çiftçi</i>	106-137
Mülakat: Tunus Eski Dışişleri Bakanı Refik Abdüsselam <i>Tuncay Kardeş</i>	138-145
Kitap Tanıtımı	146-157

CONTENTS

Introduction.....	VI
Conflict Resolution for the Middle East: Sectarian Rapprochement <i>Mahmut Cüneyt Yenigün</i>	13-27
The Reflections of Iran Revolution in Turkey: “Pro-Iran” and “Iran-Inspired Islamism <i>Nail Elhan</i>	28-57
Human Rights Regime, Western Powers and Neo-colonialism: What is Universal Human Rights Good for? <i>Ali Balcı</i>	58-75
The Effects of the Syrian Civil War on Lebanon (2011-2016) <i>Ayşe Selcan Özdemirci</i>	76-105
From Regime Security to Human Security in Middle East: Jordan Sample <i>Selahattin Ertürk Çiftçi</i>	106-137
Interview: Former Foreign Minister of Tunisia Rafiq Abdessalem <i>Tuncay Kardaş</i>	138-145
Book Review	146-157

EDİTÖRDEN

Türk dış politikasında son yıllarda en yoğun paya sahip olan Ortadoğu coğrafyası bilimsel ve akademik çalışmaların konusu olmayı sürdürüyor. Bu çerçevede artan çabalara bir yenisini eklemek şiarıyla ortaya çıkan Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi beşinci sayısıyla okuyucuyla buluşuyor. Daha çok Ortadoğu coğrafyasına dair Türkiye perspektifli analizlere yer veren Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi'nin öncelikli amaçları arasında Türkiye'nin bölgesel politikadaki aktivizmine ışık tutmak, bu aktivizmin anlaşılmasını sağlamak ve kritiğini yapmak yer almaktadır. Bununla birlikte dergimizde Ortadoğu'daki siyasi, toplumsal ve ekonomik gelişmeleri yeni perspektifler getirerek inceleyen orijinal araştırmalar da yayınlanmaktadır. Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler, tarih, ilahiyat, sosyoloji ve ekonomi gibi disiplinlerden Ortadoğu'ya dair analizleri kabul etmektedir.

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi, Türk dış politikası, toplum ve din ilişkileri, Türkiye'nin Ortadoğu politikası gibi konu bazlı araştırma alanlarının yanında, İran, Irak, Mısır, Levant ve İsrail çalışmaları gibi ülke ve coğrafya merkezli çalışma masalarının bulunduğu, yerli ve yabancı 31 araştırmacıya ev sahipliği yapan Türkiye'nin bu alandaki en büyük kurumu olan Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü tarafından yılda iki kez yayınlanmaktadır. Dergiye gönderilen makaleler önce editörler tarafından sonrasında ise en az iki hakem tarafından değerlendirilerek yayın sürecine girmektedir.

Altıncı sayıdaki ilk yazıda Mahmut Cüneyt Yenigün, Ortadoğu'daki siyasi süreçlerde etkisi artan mezhep konusuna değinmektedir. "Ortadoğu'da Çatışma Çözümü: Mezhepsel Yakınlaşma" başlıklı makalesinde Yenigün, mezhebi farklılıkların Ortadoğu ülkelerini yakınlaştıran bir unsur olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu sayıdaki ikinci çalışmada Nail Elhan, 1979'daki İran Devrimi'nin Türkiye'deki yansımalarına odaklanmaktadır. Ali Balcı'nın "İnsan Hakları Rejimi, Batı ve Yeni-Sömürgecilik: Evrensel İnsan Hakları Ne İşe Yarar?" başlıklı makalesi ise Batı'nın Ortadoğu politikalarına eleştirel bir yaklaşım getirmektedir.

Ayşe Selcan Özdemirci'nin çalışması son yılların en kanlı iç savaşına sahne olan Suriye'ye değinmektedir. Bu çerçevede Suriye iç savaşının Lübnan siyasetine etkilerini inceleyen Özdemirci, saha çalışmaları sırasında edindiği bilgilere analizinde yer vermektedir. Altıncı sayıdaki son makalede ise Selahattin

Ertürk ifti “Ortadoğu’da Rejim Güvenliğinden İnsan Güvenliğine: Ürdün rneği” başlıklı çalışmasında Ürdün siyasetine tarihsel bir bakış açısıyla incelemektedir. Dergimizin bu sayısında Tunus Eski Dışışleri Bakanı Refik Abdüsselam ile yapılan bir mülakat da yer almaktadır. Makalelerin dışında bu sayımızda kitap analizleri de yer almaktadır.

Ortadoğu’ya dair orijinal analizlere ihtiyaın iyice hissedildiği řu günlerde Türkiye Ortadoğu alışmaları Dergisi yer verdiği araştırma metinleriyle literatüre katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu ve benzeri çabalar hem Türk bilim dünyası hem de Türk dış politikasını yönlendirenler için önemli bir kazanım olacaktır. Bu amaç doğrultusunda Türkçe ve İngilizce araştırmalara yer veren Türkiye Ortadoğu alışmaları Dergisi, sosyal bilimlerin ilgili alanlarında Ortadoğu’ya dair konuların Türkiye perspektifiyle farklı disiplinler aracılığıyla incelendiği tüm yazılara açıktır.

EDITOR'S NOTE

The Middle East maintains an important position in academic studies and it has a major share in Turkish Foreign Policy. Within this framework, the Turkish Journal of Middle Eastern Studies which was actualized with the principle of contributing to these incremental efforts is being issued once again. The primary objectives of Turkish Journal of Middle Eastern Studies are to present analyses about Middle Eastern affairs, from a Turkish perspective. This is being done through shedding light upon Turkey's activism in regional affairs and evaluating. Furthermore, the journal publishes scientific studies which analyze political, economic and social developments in the Middle East through the lens of emergent perspectives. Our Journal accepts studies on the Middle East which have been written from multi- discipline perspectives and from a number of fields: political science, international relations, and history, theology, sociology and economics.

Turkish Journal of Middle Eastern Studies is currently being issued biannually by Sakarya University Middle East Institute which is one of the biggest institutions in Turkey in the field of the Middle East studies. The Institute comprises of 31 researchers from home and abroad who teach and study Turkish foreign policy, community, and religious associations, and Turkey's Middle East policies. In addition, we have experts on individual country studies such as Iran, Iraq, Egypt, Levant, and Israel. Materials sent to the journal are being reviewed at least by two academic referees and then enter the process of publication.

In the first article of the 6th issue, Mahmut Cüneyt Yenigün, touch upon the concept of sect which has been influential to political processes in the Middle East. In his article, "Conflict Resolution for the Middle East: Sectarian Rapprochement", he emphasizes that sects should be considered as a catalyst for the Middle Eastern States. In the second article, Nail Elhan, focuses on the echoes of Iranian Revolution in 1979 in Turkey. Ali Balcı's article "Human Rights Regime, West, and Neo-Colonialism: What are Universal Human Rights for?" introduces a critical approach to Middle East policies of the West.

Ayşe Selcan Özdemirci's article, "The Effects of The Syrian Civil War On Lebanon" focuses on, the land of the bloodiest war of the last decade, Syria. Incorporating her findings from a fieldwork, Özdemirci reflects on the consequences of Syrian Civil War on the Lebanese politics. In the last article of this issue, "From Regime Security to Human Security İn Middle East: Jordan Sample", Selahattin Ertürk Çiftçi analyzes the political conditions of Jordan from a historical perspective. This issue also includes a special interview with

the Former Foreign Minister of Tunisia Rafiq Abdessalem which provides valuable insight into the Arab Spring.

Turkish Journal of Middle Eastern Studies has the purpose of making a substantial contribution to the literature on the Middle East from Turkish perspective which is currently an urgent need. The Journal offers not an insignificant contribution to the Turkish and world academia, and it is valuable sources for the policy advisors on Turkish foreign policy. Hence, the Turkish Journal of Middle Eastern Studies, which publishes articles both in English and Turkish, welcomes scholars to submit high standards pieces in related social sciences.